

komme ind paa i meget stort Omfang at anvende de vidtgaende Toldforanstaltninger, som man fra konservativ Side anser for det eneste rigtige. Det vilde i hvert Fald for Danmark være en ny og efter min Mening en farlig Politik, som, som sagt, neppe nogen Regering vilde vove at slaa ind paa. Thi det er der jo ingen Grund til at skjule, at Danmark har Eksportinteresser ude i Verden af en saadan Karakter, at vi naturligvis ikke kan gøre hvadsomhelst af Hensyn til Industrien, naar Hensynet til den anden Hovederhvervsgræn, vi har, nemlig Landbruget, derved tilsidesættes. Og dertil kommer, at naar vi altsaa er stillet saaledes, at vi har et stort Hovederhverv, hvis Interesser er diametralt modsat de Interesser, som visse industrielle Erhverv kan siges at have, saa er det jo ogsaa berettiget at fremhæve det almindelige forbrugende Publikums Interesse i at have de billigst mulige Varer til Raadighed. Det gælder Produktionsmidler for Landbruget, og det gælder den almindelige Konsum for den øvrige Befolkning; det er naturligvis i alles Interesse, at man ikke lukker af, at man ikke i større Udstrækning skrider til Spærringsforanstaltninger, der kan medføre Fordyrelse paa det hjemlige Marked.

Det ærede Medlem gjorde en Bemærkning om, at Told ikke behøver at virke fordyrende, og jeg kan meget godt tænke mig, at der kan fremdrages ganske enkelte Eksempler paa, at saadanne Foranstaltninger som Importregulering af Fodtøj faktisk ikke virkede fordyrende; den virkede maaske hindrende for et Prisfald, som kunde være kommet, men den virkede vist ikke ligefrem fordyrende. Men dette er jo ikke Bevis for, at alle Toldforanstaltninger kan gennemføres uden at virke fordyrende. Thi hvad klager man over, hvorfor vil Industrien have disse Toldforanstaltninger? Det er dog vist ikke af ren Kærlighed til Udtrykket „Told“. Det maa være af en bestemt Grund, og den kender jeg jo særdeles vel fra Hundreder af Skrivelser, der har foreligget fra forskellige Erhverv og Erhvervsgræne. De siger: Vi kan ikke staa os i Konkurrencen mod den Vare fra det Land og mod den Vare fra det Land; de er for billige, de konkurrerer os ud, og som Følge deraf, siger man, maa den hjemlige Produktion beskyttes gennem Toldforanstaltninger, saaledes at vi kan faa den Pris, der er nødvendig, for at vi kan klare os, altsaa en højere Pris end den, der sælges til ude i Verden. Dette er jo en Kendsgerning; det er Princippet i det hele; hvis ikke dette var Formaalet med disse Foranstaltninger,

ved jeg ikke, hvorfor Industrien skulde være interesseret i dem. Det forhindrer ikke, betoner jeg fremdeles, at man meget godt kunde gaa ind paa denne Idé for en vis bestemt Branche og for en bestemt Periode af bestemte Grunde. Hvis der f. Eks. var Tale om, at en Industri skulde omlægges eller skulde skaffe sig nyt Materiel eller deslige, kunde jeg tænke mig, at man sagde: Naar vi faar det og det, vil vi være stillet saa og saa meget bedre i Konkurrencen, men det vil tage 3 Maaneder eller 9 Maaneder at gennemføre det; i den Tid var der dog Anledning til ikke at lade denne Industri blive slaaet ihjel, men beskytte den, saa den kunde komme over Tidens Vanskeligheder. Det kunde jeg særdeles vel tænke mig, men hvis man vil ind paa en praktisk Forhandling om saadanne Enkeltheder, er det utvivlsomt en meget forkert Vej; man er gaaet fra konservativ Side.

Jeg forstaar paa den anden Side meget godt, at det ikke er saadanne isolerede Foranstaltninger, man vil, det er ikke en Støtte til Modernisering og Omlægning af dansk Industri, der er Formaalet, thi det Toldforslag, der nu i Dag behandles, er jo, om jeg saa tør sige, et Slags Supplement til den besynderlige Tale, jeg i Gaar hørte paa Industrimødet fra den afgaaede Formands Side. (Afbrydelse). Der er et æret Medlem, der siger, at det var en radikal Tale; det kan godt være, men desuagtet var den besynderlig. I denne Tale hed det, at Toldbeskyttelse var det eneste anvendelige Middel, og samtidig argumenterede den samme Taler voldsomt imod, at man skulde inddrage sig paa at koncentrere Industrien, ud fra den besynderlige Opfattelse, at hvis man koncentrerede og moderniserede Industrien, gjorde man det første Skridt henimod Socialiseringen. Hvis Socialisering er den rigtige Vej, ser jeg nu ikke, hvorfor man ikke skulde gaa det første Skridt paa den Vej, og der kan fornuftigvis heller ikke være nogen Tvivl om, at det ej heller ud fra det nuværende Samfunds Synspunkt er forsvarligt at opretholde en forældet Drift af Frygt for, at en Forbedring skulde føre ind i endnu bedre Former end de bestaaende. Men Konsekvensen af denne Tale i Gaar — noget, man ogsaa nu og da kan høre andet Steds — er da, at vi skal opretholde en forældet og dyr Produktionsform af Frygt for at blive socialiseret, og vi skal gøre det ved fordyrende Toldforanstaltninger. Ja, hvis man nogen Sinde kan faa et Flertal for den Politik, saa lykønsker jeg dem, der maatte have Evner dertil, men jeg tror aldeles ikke paa det.